

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **R.D.,** zastoupeného advokátem JUDr. Pavlem Roubalem, se sídlem Čs. legií 172/I, Klatovy, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 5. 2004, sp. zn. 24 Az 2106/2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 19. 9. 2003, č. j. OAM-4528/VL-11-11-2003, o zamítnutí jeho žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), čímž namítá nedostatečnou oporu rozhodnutí ve spise a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti.

Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že důvody jeho žádosti o azyl byly výlučně ekonomické povahy. Připomíná, že na něj byl vyvíjen nátlak, v němž pociťoval ohrožení života, v souvislosti s vymáháním dlužné částky, kterou byl povinen zaplatit z titulu náhrady škody na osobním vozidle. Stěžovatel považuje za zjevné, že stát tolerující takový postup vůči osobám, které nemají dostatek peněz na úhradu svých závazků, porušuje jejich

základní práva a právě z tohoto pohledu měla být jeho žádost o azyl i následná žaloba posouzena, jeho tvrzení měla být podřazena pod některý z důvodů uvedených v zákoně o azylu a azyl mu měl být udělen.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a zároveň žádá, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření připomíná, že stěžovatelova adresa uvedená v kasační stížnosti je již neaktuální, neboť stěžovatel odešel z pobytového střediska neznámo kam. Dále pouze odkazuje na obsah správního spisu a připomíná, že krajský soud neshledal v jeho postupu nezákonnost. Proto žalovaný navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 10. 9. 2003 na základě žádosti, v níž je jako důvod uvedeno, že stěžovatel poškodil při jízdě s traktorem osobní automobil, jehož majitel po něm následně požadoval náhradu škody. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nedisponoval potřebnou částkou, odjel do ČR, aby si na ni vydělal. Protože mu policie následně udělila správní vyhoštění, požádal zde o azyl. Totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 15. 9. 2003. I z tohoto pohovoru vyplývá, že do ČR přijel pouze vydělat peníze na náhradu škody, neboť na Ukrajině by tolik peněz nevydělal. Uvedl také, že k předmětné nehodě nevolali policii, neboť se s majitelem poškozeného automobilu dohodli na náhradě škody a policejní asistence tudíž nebyla potřebná. V případě návratu na Ukrajinu se obával pouze toho, že na něm bude majitel poškozeného auta vymáhat škodu, a to pravděpodobně i s pomocí vyděračů.

Žalovaný předmětnou žádost o poskytnutí azylu zamítl výše označeným rozhodnutím ze dne 19. 9. 2003 jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť shledal, že stěžovatel neuváděl žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohl být pronásledován z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Žalovaný v tomto rozhodnutí uvedl, že stěžovatel se pobytem v ČR snažil řešit své finanční problémy vzniklé v důsledku autonehody a samotnou žádostí o azyl pak legalizovat svůj pobyt v ČR. Dále žalovaný neshledal ani podmínky umožňující udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě odůvodněnou obecnými výtkami proti nesplnění některých náležitostí azylového řízení podle zákona o azylu a zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, a námitkou, že dle svého názoru splňoval podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, takže jeho žádost o azyl neměla být zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona.

Krajský soud v Ostravě tuto žalobu zamítl shora označeným rozsudkem, když rekapituloval průběh správního řízení a zejména důvody, pro něž stěžovatel žádal o azyl, a shledal, že ve správním řízení nedošlo k porušení těch ustanovení správního řádu, jež stěžovatel v obecné rovině namítal. Stejně tak se krajský soud ztotožnil se závěrem žalovaného, že snahu vydělat si peníze k uhrazení škody na automobilu a legalizovat si pobyt v ČR nelze podřadit pod důvody uváděné v § 12 zákona o azylu, a proto bylo možno označit stěžovatelovu žádost o azyl za zjevně nedůvodnou. Krajský soud tak nezjistil na straně žalovaného žádné procesní pochybení a ztotožnil se i se zamítnutím stěžovatelovy žádosti

o azyl podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Ze všech těchto důvodů krajský soud posuzovanou žalobu zamítl výše označeným rozsudkem napadeným touto kasační stížností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Stěžovatel svou kasační stížnost opírá nejprve o tvrzení, že byl na Ukrajině pronásledován ve smyslu § 12 zákona o azylu, a proto neměla být jeho žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) tohoto zákona.

Na tuto jeho námitku je nutno zareagovat připomenutím, že stěžovatel po celou dobu správního řízení tvrdil, že odjel do ČR proto, aby si zde vydělal peníze na zaplacení škody vzniklé při jím zaviněné dopravní nehodě. Pokud stěžovatel uváděl, že by byl pronásledován, jednalo se pouze o tvrzenou hrozbu pronásledování ze strany věřitele, tedy majitele poškozeného automobilu coby soukromé osoby. Státní orgány Ukrajiny nebyly do stěžovatelových problémů díky jeho volbě nevolat k havárii tvořící počátek stěžovatelova příběhu nijak zapojeny. Nejvyšší správní soud proto stěžovatelova tvrzení zvážil a dospěl k závěru, že nemohou narušit žalovaným aplikovanou a krajským soudem schválenou právní konstrukci, podle níž nebylo azylově relevantním pronásledováním, byl-li stěžovatel ve své zemi původu vystaven hrozbě vydírání soukromými osobami a státní orgány mu neposkytly ochranu, neboť se na ně ani neobrátil. Tento přístup byl ostatně vyřčen Nejvyšším správním soudem i v rozsudku sp. zn. 4 Azs 7/2003 ze dne 27. 8. 2003 (nepublikováno), na nějž žalovaný odkazuje. V tomto rozsudku bylo uvedeno: *„Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafií) v domovském státě je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice a po policejní kontrole, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány domovského státu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“*

Nelze tak než souhlasit s rozsudkem krajského soudu a zejména se žalovaným v tom, že stěžovatel neuváděl žádné skutečnosti, které by svědčily o přítomnosti důvodů pro poskytnutí azylu podle § 12 zákona o azylu. K takovým žádostem o azyl přitom Nejvyšší

správní soud uvedl již ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 27/2003 (nepublikováno): *„Neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 tohoto zákona.“*

Jak vyplývá ze všech zde uvedených závěrů, patří stěžovatel do mocné skupiny cizinců toužících pobývat v ČR z víceméně soukromých pohnutek, tedy osob spadajících do režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ovšem nesplňujících relativně tvrdší podmínky tohoto zákona, a proto se uchylujících spíše pod imaginární ochranu zákona o azylu. Vzniká tak jakási disparita mezi těmito dvěma zákony v otázce přístupnosti pro jednotlivé cizince, z níž plyne nevhodná nerovnováha ve struktuře cizinců, kteří se do řízení podle těchto dvou zákonů zapojují, přičemž tato nerovnováha neúměrně zatěžuje právě řízení azylové. Vzhledem k nemalému počtu lidí pocházejících z Ukrajiny a jsoucích v podobné životní a následně i právní situaci jako stěžovatel, nezbývá než předpokládat, že snad aktuální vnitropolitické změny na Ukrajině způsobí vychýlení této nerovnováhy zpět k ekvilibriu, v němž se do režimů obou těchto zákonů budou dostávat ve větší míře ti, kteří do nich skutečně patří.

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění některého z namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného - v souzené věci nebyla shledána nedostatečná opora rozhodnutí ve spise ani nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nesrozumitelnosti.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se Ministerstvu vnitra nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu